

Asia: VN/25733/2021

Luonnos Suomen digitaaliseksi kompassiksi

1. Kompassin tarkoitus

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kompassi kerää hyvällä tavalla yhteen kansallista kokonaisuutta ja toimii myös keskustelun ja priorisoinnin pohjana. Digitaalisuus on yhteiskuntaa läpileikkaava voimakas muutosvoima. Oleellista on varmistaa muutokseen tarttuminen kattavasti koko yhteiskunnassa eri toimijoihin, mutta myös rohkeasti valita painopisteitä. Digitaalisuus ja sen mahdollisuuksien hyödyntäminen on hyvin todennäköisesti tulevien vuosien merkittävin yksittäinen suomalaista kilpailukykyä ja hyvinvointiyhteiskunnan toimintaedellytyksiä määrittävä tekijä.

Digitalisaatio on ennennäkemätön inhimillisen käyttäytymisen, kokemisen ja kulttuurin muutos, jonka tallentaminen ja monialainen tutkiminen on itsessään erittäin tärkeää ja tulisi huomioida osana digitalisaation strategiaa. Museovirasto korostaa kyseessä olevan monella tapaa kulttuurin muutos, jossa onnistumisen kulmakiviä on kyky sekä säilyttää että luoda uutta kulttuuriperintöä

2. Haasteet ja mahdollisuudet

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Haasteita on tarkasteltu eri näkökulmista. Museovirasto rohkaisee nostamaan vahvemmin esille digitaalisuuden merkitystä yhteiskunnan resilienssin ja kestävyuden varmistamisessa. Digitointi ja ”meta-maailmaan” siirtyminen varmistavat esimerkiksi kulttuuriperintöä ja kulttuuriomaisuutta koskevan tiedon säilymisen kriisitilanteissa. Varautumisen merkitys on nykyisen maailmantilanteen vallitessa korostunut.

Museovirasto näkee, että kulttuuriperintö yhteiskunnan voimavarana alleviivautuu myös digitaalisella aikakaudella. Muutoksessa olemme uuden äärellä arjen käyttäytymisestä korkeakulttuuriin. Kulttuuriperintöaineistot ja -tieto on tunnistettu tärkeänä osana digitaalisen sivistyksen perustaa. Tämän ulottuvuuden tuominen voimakkaammin esille olisi monella tapaa

hedelmällistä ja vahvistaisi kokonaisvaltaista lähestymistä. Kulttuuriperintö on kaikkien yhteiskunnallinen voimavara, jonka vaaliminen ja kehittyminen digitaalisessa ajassa on ensiarvoisen tärkeää.

Avoin tieto ja kulttuuriperintötiedon saavutettavuudesta huolehtiminen on mahdollisuus myös kansalaisten ja kulttuuriperintöyhteisöjen osallisuudelle, sekä kulttuuriperintötiedon lisääntymiselle ja rikastumiselle joukkoistamisen kautta.

3. Tavoitteet

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

-

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Digital Twin Finland ja sen tyyppistä ajattelua voisi olla järkevä levittää laajemmin. Innovaatiot ja lisäarvo syntyvät korostetusti eri alojen ja toimintojen risteyskohdissa. Julkisen hallinnon tiedot ovat yhä melko siilomaisesti ”omistettuja” ja käytettyjä. Kulttuuriympäristöön liittyvät tiedot voisi esimerkiksi yhdistää paikkatietokokonaisuuteen ja rohkaista erilaisten rahoitusehtojen ja mekanismien kautta entistä voimakkaammin kokeilemaan uutta

Kulttuuriperintöalalla on halussa kymmenien miljoonien valokuvien, dokumenttien ja miljoonien esineiden fyysinen aineisto. Yhdistettynä kulttuuriympäristötietoon ja virtualisoinnin potentiaaliin, on Suomessa mahdollisuus luoda nopeaa lisäarvoa ottamalla rohkeita askeleita digitaaliseen maailmaan.

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

Pienyritysten ja Start-Upien roolia voisi olla hyvä korostaa. Kulttuurialalla, mutta myös monella muulla sektorilla kilpailukyky ja innovaatiot eivät synny vain suurten instituutioiden toimesta. Työllistämisvaikutukset syntyvät myös usein ketterissä pienissä toimijoissa (joissa on myös potentiaali kasvulle), jotka verkostoituvat keskenään ja kansainvälisesti.

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

4. Avaintulokset

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

-

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

-

5. Mittarit

Lausuntonne osaamisen osa-alueen osalta

-

Lausuntonne infrastruktuurit-osa-alueen osalta

Datatalouden mittaamisessa voisi harkita rohkeampaa nousevien talouden alojen haarukointia. "Meta-maailma", 3D ja lohkoketjujen mahdollistama uudenlainen kulttuurin ja talouden toiminta ovat esimerkkejä 2020 mahdollisista läpimurtoalueista. Peliteollisuuden vahva asema Suomessa voisi luoda kriittistä massaa ja mahdollistaa etulyöntiaseman luomista kansainvälisesti. Museovirasto korostaa kulttuuriperintöaineiston merkitystä uusien mahdollisuuksien raaka-aineena

Lausuntonne yritykset-osa-alueen osalta

-

Lausuntonne julkisten palveluiden osa-alueen osalta

Mittareissa korostuvat uudet tehtäväkokonaisuudet ja vastuut. Digitaalisuus on ilmiönä korostetusti transformatiivinen. Kompassin osalta voi olla tarkoituksenmukaista tunnistaa myös sellaisia prosesseja ja toimintoja, joita tehostamalla, tai digitaalisuuden myötä luopumalla resursseja voidaan kohdistaa toisin. Olemassa olevat rakenteet, niiden aiheuttama kitka ja ylläpidon edellyttämät resurssit nostetaan usein esiin selittävänä tekijänä tiettyjen maiden Suomea nopeammalle, tai hitaammalle kehitykselle.

6. Tuloksellisuuden seuranta ja yhteiskunnallisten vaikutusten arviointi

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Mittareissa ja seurannassa korostuvat jonkin verran julkisten instituutioiden ja viranomaisten toiminta. Julkiset toimijat ovat monella tapaa mahdollistajia (ja raamittajia) digitalisaatiokehityksessä. Kehitys ja kilpailukyky, sekä arkielämään vaikuttavat tulokset syntyvät usein myös yritysmaailmassa. On lisäksi tärkeä muistaa kansalaisyhteiskunta ja erityyppisten harrastajatoimijoiden vaikutus. Verkottuneessa maailmassa henkilöbrändit, kuluttajarajapinnan ideat ja ajatukset voivat saada valtavan voiman jopa yksittäisten ihmisten kautta. Ekosysteemeihin tarvitaan kaikki toimijat.

7. Muut huomiot digikompassiluonnoksesta

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Polttila Hannu-Pekka
Museovirasto